

Els reglaments de participació ciutadana, una oportunitat per definir el model de governança participativa a l'àmbit local

Pla de formació
en participació ciutadana, bon govern
i transparència 2022

Diputació de Girona

1822-2022

DDGI/203
DEMARCACIÓ SOSTENIBLE

Continguts de la formació

1. Què és un reglament de participació ciutadana?
2. Contingut del reglament (guia DDGI)
3. Com elaborem un reglament de participació ciutadana?
4. Com aprovem un reglament de participació ciutadana?
5. Què ens hem de preguntar abans de fer un reglament de participació?
6. Cas pràctic: fem un reglament de participació ciutadana

Pla de formació
en participació ciutadana, bon govern
i transparència 2022

Fem repàs...

Entreu a www.menti.com i poseu el codi

7949 9518

Pla de formació
en participació ciutadana, bon govern
i transparència 2022

Diputació de Girona

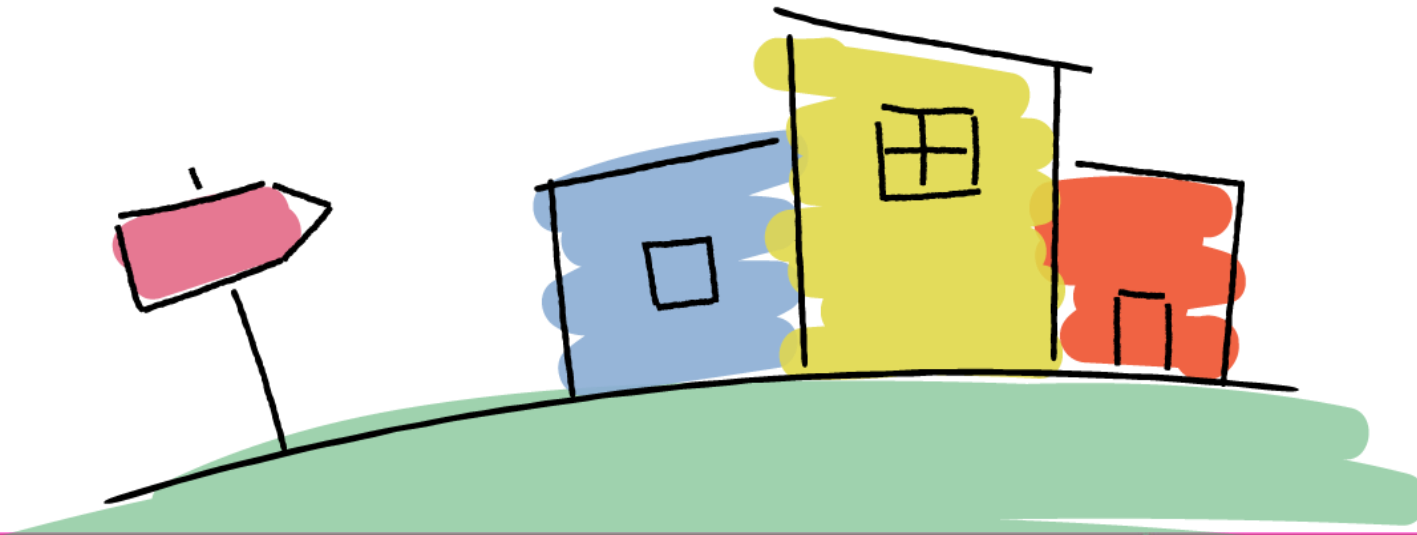

1822-2022

Què és un reglament de participació ciutadana?

Instrument jurídic que ens ha d'ajudar a definir i a reconèixer els diferents espais i instruments de participació en l'àmbit local (entre la ciutadania i l'ajuntament).

Pla de formació
en participació ciutadana, bon govern
i transparència 2022

GUIA PER ELABORAR EL REGLAMENT DE PARTICIPACIÓ CIUTADANA EN MICROPBLES I MUNICIPIS PETITS (I POTSER NO TAN PETITS) DE LES COMARQUES GIRONINES

Índex

1. Introducció	
Presentació	4
Què és la <i>Guia per elaborar el reglament de participació ciutadana en micropobles i municipis petits (i potser no tan petits) de les comarques gironines?</i>	5
Què és un reglament de participació ciutadana?	6
Com hem fet aquesta guia?	6
Com s'ha d'utilitzar, aquesta guia?	7
2. Model de reglament de participació ciutadana	
Preàmbul	10
Títol I. Aspectes generals	12
Títol II. Mecanismes generals de participació ciutadana	16
Títol III. Òrgans, espais i comissions	26
Títol IV. La participació de les entitats ciutadanes i col·lectius	30
3. Annexos	
Annex 1. Contingut del decret de convocatòria d'una consulta ciutadana	33
Annex 2. Orientacions per organitzar un procés de participació ciutadana	35
Annex 3. Altres mecanismes de participació: pressupostos participatius	38
Annex 4. Orientacions per regular el funcionament d'un òrgan de participació (Consell de Poble, Consell Sectorial)	40
Annex 5. Reglament del Registre d'Entitats i Associacions Ciutadanes	41
4. Referències bibliogràfiques	44

Pla de formació
en participació ciutadana, bon govern
i transparència 2022

PREÀMBUL

Per què fem un reglament de participació ciutadana?

- Explicar els compromisos i objectius.
- Contextualitzar el reglament a la realitat local.
- Referenciar el marc normatiu.
- Remarcar els elements clau de la norma (en quins aspectes es vol incidir).
- Explicar el procés de debat que s'ha generat per a la redacció del reglament.

Pla de formació
en participació ciutadana, bon govern
i transparència 2022

TÍTOL I. ASPECTES GENERALS

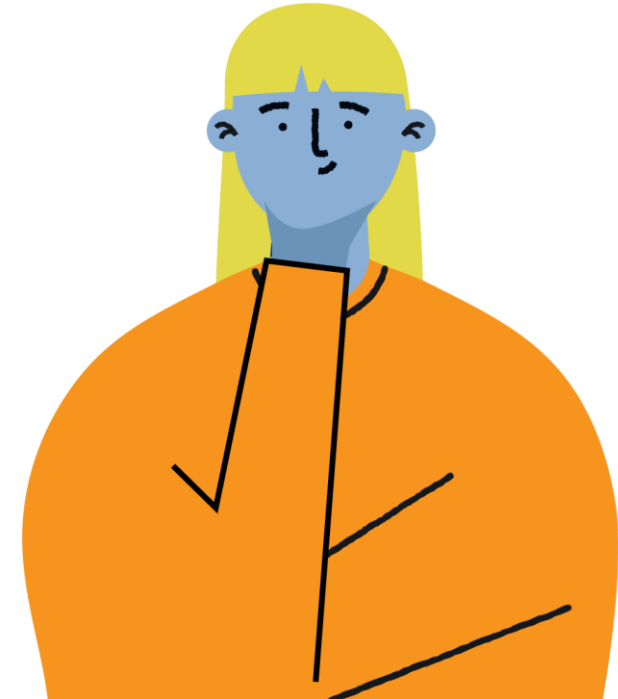
Quines regles del joc bàsiques aprovarem en un reglament?

- Objecte del reglament
- Àmbit d'aplicació
- Drets de participació dels ciutadans i ciutadanes
- Principis del reglament de participació ciutadana

Reflexions

A qui volem implicar? Anem més enllà del cens electoral? Fem un Registre de Participació Ciutadana?

Quins canals utilitzarem per fer arribar la informació a la ciutadania?
Regulem la participació telemàtica?

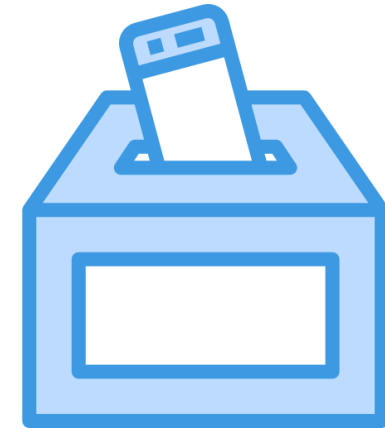
TÍTOL II. MECANISMES GENERALS DE PARTICIPACIÓ CIUTADANA

Quines eines tenim per posar en pràctica la participació ciutadana a l'Ajuntament?

- Consulta popular per via de referèndum
- Consulta popular no referendària
- La consulta en l'elaboració d'ordenances i reglaments

Reflexions sobre les consultes no referendàries

- Definir nombre màxim de consultes a l'any?
- Volem definir un percentatge mínim de participació perquè els resultats tinguin una aplicació directa?
- Com s'assumirà el resultat d'una consulta?
- Per què voleu promoure una consulta? (mecanismes alternatius?)

Pla de formació
en participació ciutadana, bon govern
i transparència 2022

TÍTOL II. MECANISMES GENERALS DE PARTICIPACIÓ CIUTADANA

Quines eines tenim per posar en pràctica la participació ciutadana a l'Ajuntament?

- Petició
- Iniciativa legislativa popular
- Audiència pública
- Intervenció ciutadana a les sessions públiques del ple municipal

Reflexions

- Volem impulsar les iniciatives legislatives populars?
- Regulem com seran les audiències públiques?
- Penseu que tenint en compte la realitat del vostre municipi, caldria limitar la durada del torn obert de paraula?

TÍTOL II. MECANISMES GENERALS DE PARTICIPACIÓ CIUTADANA

Quines eines tenim per posar en pràctica la participació ciutadana a l'Ajuntament?

- Processos de participació ciutadana
- Altres mecanismes i metodologies (enquestes ciutadanes)

Reflexions

- Com es garanteix que hi hagi informació i que el procés de participació sigui transparent?
- Caldria comprometre's a impulsar processos sobre temes concrets (més enllà dels que estableix la llei)?
- Cal fer incidència específica en el retorn (memòria, etc.)?

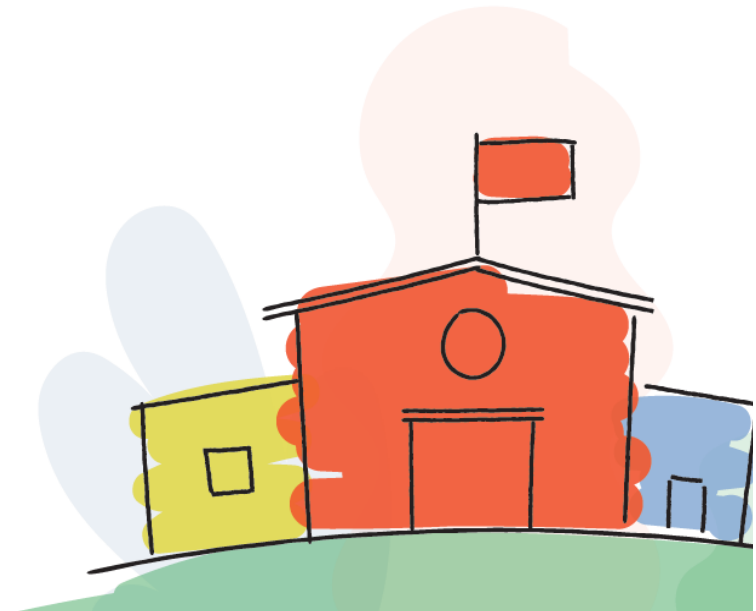
TÍTOL III. ÒRGANS, ESPAIS I COMISSIONS

Quins són els òrgans estables de participació?

- Consell de Poble
- Trobades veïnals
- Comissions de treball
- Consell sectorials (infants)

Reflexions

- Tenint en compte a realitat del vostre municipi, seria oportú crear un consell de poble o millor un espai més flexible / obert?
- Si es crea un Consell de Poble, com s'escull la representació de la ciutadania a títol individual? Quin pes ha de tenir la representació política?
- Convindria crear òrgans sectorials (consells d'infants)?

TÍTOL IV. LA PARTICIPACIÓ DE LES ENTITATS CIUTADANES I COL·LECTIUS

Com participen les entitats i els col·lectius?

- Foment del teixit associatiu i altres formes d'acció col·lectiva
- Registre Municipal d'Entitats i Associacions Ciutadanes
- Registre de Participació Ciutadana

Reflexions

- Incloem la participació dels grups formalment no constituïts? Quins drets han de tenir? Els mateixos que les entitats?
- Creem un registre de participació ciutadana? Quins haurien de ser els requisits per formar-ne part?

Com elaborem un reglament de participació ciutadana?

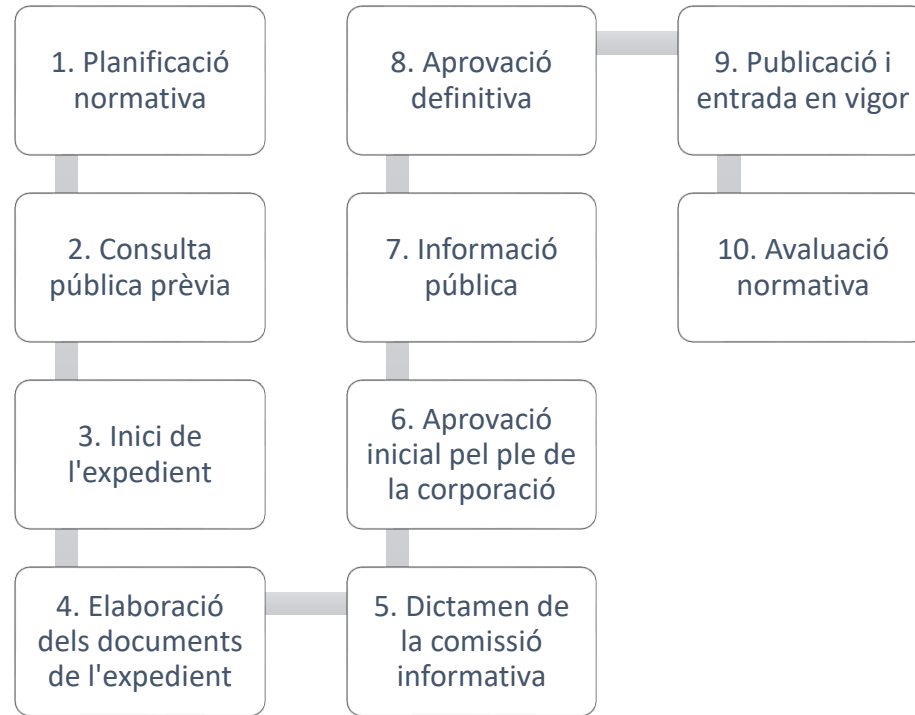
- ✓ Procés participatiu per fer un reglament.
- ✓ Pla Estratègic (o Pla Director) de participació (participat) i després en fem el Reglament.
- ✓ Reglament de participació elaborat tècnicament.

Cal tenir en compte:

- Procés poc atractiu per a la ciutadania.
- Oportunitat per marcar “les singularitats” de la participació al municipi.
- “Més regulat” no vol dir “més participat”.
- El retiment de comptes.

Quins passos hem de seguir per aprovar o modificar el reglament de participació?

Font: Servei d'Assistència i Cooperació als municipis. Diputació de Girona. 2022

Pla de formació
en participació ciutadana, bon govern
i transparència 2022

Com expliquem el reglament de participació a la ciutadania?

Com a veí i veïna de Llaneres

tens al teu abast un munt d'eines de participació. És el teu dret, i el teu deure, conèixer-les i fer-les servir.

Per ajudar-te, te'n fem un resum!

Com puc participar de la vida política i les decisions que es prenen a Llaneres?

Per a més informació, contacta amb participacio@lavaneres.cat o truca al 973 023 600 al.lavaneres.cat/participacio

Amb el Reglament de Participació Ciutadana, l'Ajuntament posa a l'abast dels veïns i veïnes diversos instruments:

- ESPAIS**
Consells sectorials
Comissions de participació
Consell de la Vila
Consell d'infants
- MECANISMES**
Consultes ciutadanes
Dret de petició i de proposta
Iniciativa legislativa popular
Audiències públiques
Intervencions al Ple Municipal
- PROCESSOS**
Processos de participació ciutadana

<p>1</p> <p>DEMANA UNA CONSULTA POPULAR NO REFERENDÀRIA</p> <p>Amb una consulta es demana l'opinió a la ciutadania, mitjançant votació, sobre una declaració, un acord, una decisió o política pública, de competència municipal o sectorial social. Es poden participar els veïns i veïnes del poble majors de 16 anys.</p> <p>Com es pot fer? Per sol·licitar una consulta s'ha de crear una comissió i demanar-la a l'Ajuntament. Quan aquesta sigui aprovada, es discuteix els 60 dies per aconseguir el suport del 10% de les persones ciutadanes a participar-hi, amb un mínim de 100 signatúries.</p>	<p>3</p> <p>PRESENTANT UNA INICIATIVA POPULAR</p> <p>Es veïns i veïnes a partir de 16 anys poden presentar processos d'acords o actuacions o projectes de reglaments o decisions de caràcter general en matèries de competència municipal.</p> <p>Com es pot fer? Cal presentar-lo al ple municipal amb un suport mínim del 10% dels veïns i veïnes de Llaneres amb dret a vot. D'aquesta manera es pot valorar la necessitat de la norma, els costos que comporta, quines alternatives hi ha, i decidir si la proposta és acceptada o no.</p>	<p>5</p> <p>INTERVENINT AL PLE MUNICIPAL</p> <p>Qualsevol persona o entitat de Sant Andreu de Llaneres té dret a intervenir durant la sessió de Ple Municipal sobre algun tema relacionat amb l'ordre urbà de la zona.</p> <p>Com es pot fer? Per intervenir sobre algun tema relatiu a l'ordre urbà, s'ha de sol·licitar amb una enunciació mínima de tres dies hàbils abans de la sessió (presencialment o telemàticament).</p>	<p>7</p> <p>PARTICIPANT ALS CONSELLS SECTORIALS O A LES COMISSIÓNS DE PARTICIPACIÓ</p> <p>Són espais de treball regulars entre ciutadania, entitats i Ajuntament per debatre i resoldre processos sobre temes de la vida local.</p> <p>Es pot participar als diversos consells i comissions que s'entén a Llaneres com ara el Consell Escolar Municipal, el Consell d'Infants, de Medi Ambient, de la Covallada de Reis, de Treball i Empresa o la Comissió de Pesca.</p> <p>En un futur podem constituir el Consell de la Vila com a màxim òrgan de participació i deliberació del municipi.</p>
<p>2</p> <p>FENT UNA PETICIÓ O PRESENTANT UNA PROPOSTA AL GOVERN MUNICIPAL</p> <p>Tots els ciutadans i ciutadanes de Sant Andreu de Llaneres tenen dret a fer propostes de millora o suggeriments sobre el funcionament dels serveis públics.</p> <p>Com es pot fer? Presentar-la de forma presencialment o en línia a través del web al.lavaneres.cat/submit.</p>	<p>4</p> <p>SOL·LICITANT UNA AUDIÈNCIA PÚBLICA PRÈVIA AL PLE MUNICIPAL</p> <p>En qualsevol petició prèvia al Ple és un espai convocat per la comissió o alce d'una o més veïnes i veïnes per formular propostes, qüestions o preguntes sempre que estigui relacionat amb temes de competència municipal.</p> <p>Com es pot fer? Els veïns i veïnes que vulguin intervenir s'han d'inscriure presencialment o telemàticament, informant-se i fent constar la temàtica de la seva intervenció, set dies abans de la data de celebració del Ple.</p>	<p>6</p> <p>PARTICIPANT ALS PROCESSOS DE PARTICIPACIÓ CIUTADANA</p> <p>Un procés participatiu, és un seguit d'actes per promoure el debat de la ciutadania i la recollida de propostes sobre actuacions públiques. Hi poden participar tots els veïns i veïnes del poble, entitats i associacions.</p> <p>Com es pot fer? Es pot impulsar un procés participatiu amb el suport del 3% de les persones ciutadanes a participar, un mínim de 50 signatúries.</p>	<p>8</p> <p>QUINES ACCIONS PROMOU L'AJUNTAMENT PER DONAR SUPORT A LES ENTITATS?</p> <ul style="list-style-type: none"> Ofereix suport tècnic, formació i assessorament. Contribuir a la intervenció amb entitats i a promoure de projectes comuns. Ofereix suport a les entitats incloses al Registre Municipal d'Associacions i d'Entitats Ciutadanes mitjançant suïts econòmics. Facilitar a les entitats accés a la informació municipal. Tenir un canal i activitat dels ciutadans no constituït, ja sigui com a entitat però que interacciona sobre les polítiques públiques. <p>Posa't al dia de les novetats de les associacions locals al portal entitatslavaneres.cat</p>

Pla de formació en participació ciutadana, bon govern i transparència 2022

Com expliquem el reglament de participació a la ciutadania?

Com a ciutadà i ciutadana de Sant Julià de Ramis tens dret a participar de la vida política i de les decisions que es prenen al poble a través de diferents instruments de participació que l'Ajuntament posa al teu abast i que estan regulats en el Reglament de Participació Ciutadana.

Amb l'objectiu de fer-ho més entenedor i que en puguis fer ús, els presentem resumits.

Pots consultar el reglament complet a la web www.santjuliaderamis.cat

PETICIÓ O SOL·LICITUD AL GOVERN MUNICIPAL

Els ciutadans i ciutadanes teniu dret a fer propostes de millora o suggeriments sobre el funcionament dels serveis públics. **Com es pot fer?** Presentant una sol·licitud a l'Ajuntament presencialment o en línia a través del web www.santjuliaderamis.cat

INTERVENCIÓ CIUTADANA EN LES SESSIONS PÚBLIQUES DEL PLE MUNICIPAL

Qualsevol persona o entitat de Sant Julià de Ramis teniu dret a intervenir durant la sessió del Ple Municipal sobre algun assumpte relacionat amb l'ordre del dia de la sessió o un cop finalitzada la sessió, sobre qualsevol tema de competència municipal.

Com es pot fer? Per intervenir sobre algun tema referit a l'ordre del dia, has de fer la sol·licitud a l'alcalde o alcaldessa (telemàticament o a l'OAC) amb una antelació mínima de 3 dies hàbils abans de la data de la sessió. Per fer preguntes sobre qualsevol tema de competència municipal ho has de demanar 5 dies abans de la celebració del Ple.

AUDIÈNCIA PÚBLICA I REUNIÓ VEÏNAL

Són les reunions dels i de les responsables públics de l'Ajuntament amb la ciutadania per informar i debatre sobre temes relacionats amb l'actuació municipal que afectin a un veïnat concret o bé a tot el municipi (per exemple les informacions sobre els pressupostos municipals).

Com es pot fer? Hi pots participar fent aportacions a les reunions.

Guia fàcil del reglament de participació ciutadana

CONSULTA POPULAR NO REFERENDÀRIA

Són un mecanisme que permet realitzar una pregunta sobre una determinada actuació, decisió o política pública, de competència municipal i de caràcter local. L'Ajuntament pot convocar una consulta sobre un tema d'interès general i obrirà els canals virtuals i presencials per a garantir el dret a vot.

Com es pot fer? Si ets veí o veïna de Sant Julià de Ramis i tens més de 16 anys pots votar a les consultes populars que organitzi l'Ajuntament.

Promoció: Les consultes les pot impulsar l'Ajuntament o bé la ciutadania. Per impulsar una consulta, has de crear una comissió promotora que pot estar formada per dues o més entitats o per un mínim de tres persones. Després de sol·licitar la consulta i que sigui admesa, tindrà 60 dies per recollir un 10% de signatures de les persones cridades a participar, amb un mínim de 150 signatures.

PROCÉS DE PARTICIPACIÓ CIUTADANA

Són un seguit d'accions i trobades delimitades en un temps concret per promoure el debat entre la ciutadania i entre aquesta i els i les responsables municipals. Poden tractar sobre diferents temes (per exemple per decidir on invertir una partida del pressupost, per debatre sobre el disseny d'una plaça o sobre els usos d'un equipament, etc.).

Com es pot fer? Hi pots participar com a veí o veïna del poble, o bé com a entitat o associació.

Promoció: Els processos participatius els pot impulsar l'Ajuntament o la ciutadania, sempre i quan tingui el suport del 3% de les persones cridades a participar, amb un mínim de 50 signatures.

ÒRGANS DE PARTICIPACIÓ MUNICIPALS

Són els canals de trobada i d'interlocució regulars entre la ciutadania, entitats i Ajuntament per debatre, informar i prendre decisions sobre qüestions municipals.

Com es pot fer? Pots participar als diversos consells i comissions de Sant Julià de Ramis com la Comissió de Festes o la Taula d'Educació 360.

El reglament preveu la constitució del Consell de Poble de Sant Julià de Ramis com a màxim òrgan de participació i deliberació del municipi i la consolidació del Consell de Participació de Medinyà.

L'Ajuntament de Sant Julià de Ramis crearà dos registres per promoure la participació de les entitats i de la ciutadania:

Registre Municipal d'Entitats i Associacions Ciutadanes

Quines entitats poden formar part del Registre?

Aquelles amb domicili a Sant Julià de Ramis o les que, sense tenir domicili, puguin acreditar tenir al municipi el seu àmbit d'actuació.

Drets de les entitats del Registre:

- Rebre ajuts i suport econòmic
- Fer ús dels espais i recursos municipals
- Disposar de suport tècnic, formació i assessorament
- Intervir oralment en els Plens i traslladar precís i preguntes

L'Ajuntament mantindrà actitud de diàleg i col·laboració amb els col·lectius formalment no constituïts que defensen causes d'interès ciutadà i amb els grups de joves.

Registre Municipal de Participació Ciutadana

Qui en pot formar part? Els ciutadans i ciutadanes majors de 16 anys inscrits en el padró municipal d'habitants. També s'hi poden acollir les persones majors de 16 anys que acreditin una vinculació amb el municipi bé sigui a través d'una segona residència, haver nascut al municipi, tenir-hi un negoci o treballar-hi.

Pla de formació
en participació ciutadana, bon govern
i transparència 2022

Diputació de Girona

1822-2022

TREBALLEM A PARTIR D'UN CAS PRÀCTIC

- Municipi de 3.000 habitants.
- Població força envellida.
- Diverses segones residències que, des de la Covid i especialment els caps de setmana i períodes de vacances, tenen més presència i implicació al poble. Algunes famílies joves amb fills han optat per quedar-se a viure al poble tot l'any.
- El municipi compta amb una escola rural i un local social.
- Hi ha un club esportiu, tres entitats culturals fortes i alguns col·lectius actius de joves en l'organització d'activitats i festes.
- Des de fa tres anys, organitzen una consulta anual per decidir temes com el nom d'una plaça,...
- Volen impulsar el procés de pressupostos participatius però no saben com fer-ho.
- L'equip de govern actual vol promoure la participació ciutadana i la cohesió del poble.
- No hi ha personal tècnic de participació ciutadana però compten amb un administratiu molt motivat. La Secretària està oberta a fer accions participatives.

Pla de formació
en participació ciutadana, bon govern
i transparència 2022

Reflexioneu:

- És necessari fer un reglament de participació?
- Com faríeu el reglament de participació?
- Quins mecanismes impulsaríeu i com els regularíeu?
- Què reforçaríeu?
- Dubtes?

- Hem reflexionat per què volem fer un reglament de participació ciutadana? SÍ NO
- Tenim els recursos suficients per fer-lo? SÍ NO
- Volem que el reglament reculli tots els drets del model? SÍ NO
- Volem que aquests mecanismes estiguin al reglament:
  - les consultes populars referendàries? SÍ NO
  - les consultes populars no referendàries? SÍ NO
  - la consulta pública prèvia? SÍ NO
  - la petició ? SÍ NO
  - la iniciativa legislativa popular? SÍ NO
  - l'audiència pública ? SÍ NO
  - la intervenció als plens? SÍ NO
  - els processos participatius? SÍ NO
  - altres mecanismes i metodologies? SÍ NO
- Volem que la guia reculli aquests òrgans participatius:
  - el Consell de Poble ? SÍ NO
  - les trobades veïnals? SÍ NO
  - les comissions o taules de treball? SÍ NO
  - el Consell d'Infants (ara o en un futur proper)? SÍ NO
  - Altres consells sectorials? SÍ NO
- Volem que la guia reculli la participació de les entitats? SÍ NO
- Volem que la guia reculli la participació de col·lectius no associats? SÍ NO
- Volem que la guia reguli un registre d'entitats i associacions ciutadanes? SÍ NO
- Volem que la guia reguli un registre de participació? SÍ NO

Pla de formació
en participació ciutadana, bon govern
i transparència 2022

Moltes gràcies

Pla de formació
en participació ciutadana, bon govern
i transparència 2022

Diputació de Girona

1822-2022

DDGI/203
DEMARCACIÓ SOSTENIBLE

